

Panium — Nọmbà Méjìdínlógún

Èmèta 250

Jeff Pippenger

2026-02-25

A ó wá sọ̀rò nípa díẹ̀ nínú àwọn ìtúmò tí ẹ̀sẹ̀ kejilá ti Dániẹ̀lì mọ̀kànlá ní, léyìn nàà, a ó sì mú àwọn ilà m̀eta ti ọ̀dún “250” wá sínú ìtàn àwọn ẹ̀sẹ̀ kọ̀kànlá sí m̀eèédógún, èyí tí a mú ẹ̀ ní ogun Panium ní ọ̀dún 200 BC. Ilà ọ̀dún “250” tí ó bèrè ní 457 BC parí ní 207 BC láàrín àkókò tí ó bèrè p̀elú ogun Raphia tí ó sì parí p̀elú ogun Panium. Àwọn ọ̀dún “250” nínú ilà Nero parí p̀elú ìtàn ìgbésè m̀eta ti Constantine, tí àwọn ọ̀dún 313, 321 àti 330 ọ̀jú fún. Àwọn ọ̀dún “250” ti United States parí ní July 4, 2026.

Laini Nero ọ̀jú fún ìtàn àkókò idánwò àwòrán ẹ̀ranko nàà, ní ibèrè ní Orílẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà, léyìn nàà ní ayé. Laini ọ̀dún 457 S.K. fi Trump sí ipò ààrín ní ti ológún láààrín ogun méjì. Àkókò tí ó tẹ̀ síwájú láti ọ̀dún 1776 p̀elú ñ samisi ipò ààrín kan fún ààrẹ̀ ikeyìn Trump. Kí a lè fi àwọn laini wònyí sí ipò wòn tí ó tó, a ó kọ̀kọ̀ ẹ̀sẹ̀ kejilá, àti iparun Rọ̀síà àti Putin. Léyìn nàà, àwọn laini m̀eta ti ọ̀dún “250,” léyìn nàà laini Ijọba Hasmonean. Nígbà tí a bá ti fi àwọn laini wònyí sí ipò wòn, a ó fi Peteru ẹ̀ ibámu p̀elú Panium. Nígbà tí àwọn laini wònyí bá ti wà ní ipò wòn, ó yẹ kí a lè mọ̀ bí a ẹ̀ gbodò tún iránsẹ̀ ojú kẹ̀tálá oşu Keje, ọ̀dún 2020 ẹ̀, kí a sì kẹ̀de rẹ̀, àti pé òun ni iránsẹ̀ iwé Joeli.

Ọ̀ba Ussiah ti Juda àti Ptolemyi, Ọ̀ba Ejibiti

Ìtàn tí ó mú ẹ̀sẹ̀ kẹ̀wáá ẹ̀ ní ogun Raphia bá ìtàn ọ̀ba Ussiah mu. Nígbà tí a sọ̀ Isaiah di mímó, tí a sì fún un ní agbára láti kẹ̀de iránsẹ̀ ojú àipẹ̀, ipè rẹ̀ wá ní ọ̀dún tí Ussiah kú.

Ní ọ̀dún tí ọ̀ba Ussiah kú ni mo sì rí Olúwa jókòò lóri itẹ̀, tí a gbé ga tí a sì gbé e sókè, àti pé ẹ̀wù rẹ̀ kún inú tẹ̀npilì. Isaiah 6:1.

Íkú Úsáyà ni ìṣòtẹ̀ tí ó fi hàn ẹ̀sẹ̀ kejilá, ìṣòtẹ̀ tí ó bá ti Pítólémì mu, tí ó sì jọra p̀elú tirẹ̀ léyìn ìṣẹ̀gun ní ogun Ráfíà. Úsáyà àti Pítólémì jẹ̀ ààmì ọ̀ba gúúsù kan tí a gbé ọ̀kàn rẹ̀ sókè, ẹ̀ni tí ñ ṣòtẹ̀ nípa wíwá láti so àṣẹ̀ ijọba rẹ̀ pò mó àṣẹ̀ ijo. Nígbà tí Úsáyà gbiyànjú láti darapò ijo àti ijọba, ẹ̀tẹ̀ tó wà ní iwájú orí rẹ̀ jẹ̀ àpẹ̀rẹ̀ àmì ẹ̀ranko nàà.

Ángẹ̀lì kẹ̀ta sì tẹ̀lé wòn, ó ñ sọ̀ p̀elú ohùn nílá pé, Bí ẹ̀nikẹ̀ni bá jòsin ẹ̀ranko nàà àti èrè rẹ̀, tí ó sì gba àmì rẹ̀ sí iwájú orí rẹ̀ tàbí sí ọ̀wọ̀ rẹ̀, ẹ̀ni nàà yóò mu nínú wáinì ibínú Olórun, èyí tí a ti dà jáde láidapò sínú ife ihónú rẹ̀; a ó sì fi iná àti sulfúru jẹ̀ ẹ̀ ní iwájú àwọn ángẹ̀lì mímó àti ní iwájú Ọ̀dọ̀-Àgùntàn nàà. Èéfin iyà wòn sì ñ gòkè lọ títí láé àti láé: wòn kò sì ní isinmi lósàn-án tàbí lóru, àwọn tí ñ jòsin ẹ̀ranko nàà àti èrè rẹ̀, àti ẹ̀nikẹ̀ni tí ñ gba àmì orúko rẹ̀. Ifihàn 14:9–11.

Nígbà nàà, Ussiah ẹ̀pẹ̀rẹ̀ ikú tí ñ lọ síwájú láti igbà igbiyànjú olòtẹ̀ rẹ̀ láti darapò ijo àti ipínlẹ̀. Léyìn nàà, ó tún ẹ̀pẹ̀rẹ̀ ijọba àjọṣepò aláilera p̀elú omọ̀ rẹ̀ fún ọ̀dún mọ̀kànlá. Ussiah wà láàyè fún ọ̀dún mọ̀kànlá léyìn ìṣòtẹ̀ rẹ̀. Ibèrè ìṣòtẹ̀ rẹ̀ jẹ̀ àmì ẹ̀sẹ̀ kejilá ọ̀fín Ọ̀jó Àìkú, níbi tí a ti darapò ijo àti ipínlẹ̀, tí a sì fi ñ mú kí àmì ẹ̀ranko nàà di dandan. Ọ̀dún mọ̀kànlá léyìn nàà ni ó kú, èyí tí ó ẹ̀pẹ̀rẹ̀

òpin ijoba rẹ gégé bí ọba ijoba gúúsù Júdà, tí í ẹ̀se ilẹ̀ ológo, èyí tí í ẹ̀se Orílẹ̀-Èdè Amẹ́ríkà.

Ní ibáṣepọ̀ àṣotẹlẹ̀ pẹ̀lú Ptolemy, Uzziah dúró fún Júdà, ilẹ̀ ológo àti Pùròtẹ́sítàntì tí ó ti ẹ̀tẹ̀ sí ìgbàgbọ̀, nígbà tí Ptolemy sì dúró fún Ejibiti, tí í ẹ̀se agbára dragoni, tí ẹ̀sìn rẹ̀ jẹ̀ ẹ̀mí-àròyẹ̀. Nígbà tí a bá ka àwọn ọba méjèjì nàà gégé bí ilà afiwéra, Uzziah kì í ẹ̀se àpẹ̀júwe ilẹ̀ ológo mọ̀, àti pé ní ipapọ̀ wọn wón di àmì àwọn orílẹ̀-èdè méjì. Ejibiti àti Júdà jẹ̀ àmì àwọn ẹ̀sìn ẹ̀mí-àròyẹ̀ àti Pùròtẹ́sítàntì tí ó ti ẹ̀tẹ̀ sí ìgbàgbọ̀. Wón jẹ̀ àmì ijoba àti ijọ. Ìṣẹ̀lú ijoba àti ìṣètò ijọ tí wón sojú fún, nígbà tí a bá fi wón ẹ̀se àmì kan ọ̀so, ní àwọn orílẹ̀-èdè méjì nínú; gégé bí àwọn Mídi àti Pérsia ti rí, gégé bí Ejibiti àti Sódómù Faranse ti rí, gégé bí iwo Republikani àti ti Pùròtẹ́sítàntì ti Orílẹ̀-èdè Amẹ́ríkà ẹ̀se rí, gégé bí àwọn ijoba àríwá àti gúúsù ti Ísírẹ̀lì àti Júdà ti rí, bẹ̀ẹ̀ gégé bí Róòmù keferi àti Róòmù pòòpù ti rí. Gégé bí àmì àwọn ijoba méjì, a so wón pọ̀ mọ̀ ara wón ní ti àṣotẹlẹ̀ nípasẹ̀ tẹ̀npìlì tó wà ní Jérúsálẹ̀mù, níbi tí Uzziah àti Ptolemy méjèjì ti wá láti rú ẹ̀bọ̀ ní tẹ̀npìlì ní Jérúsálẹ̀mù. Orílẹ̀-èdè méjì tí méjèjì n ẹ̀tẹ̀ sí ibi-mímọ̀ kan nàà.

Ó ẹ̀se pàtàkì láti ẹ̀sàkíyèsí pé ìṣòtẹ̀ àwọn ọba méjèjì ní ibáṣepọ̀ pẹ̀lú tẹ̀npìlì ní Jerúsálẹ̀mù, èyí tí í ẹ̀se àmì tẹ̀npìlì níbi tí Dániẹ̀lì ti rí Kristi nínú orí kẹ̀wáá. Ìtàn àwọn ọba méjèjì wònyí bá ara wón mu ní Ogun Yukiréníà, àti nípa bẹ̀ẹ̀ wón bẹ̀rẹ̀ ẹ̀rì wón ní ọ̀dún 2014. A gbé àwọn méjèjì ga sókè pẹ̀lú àwọn ìṣẹ̀gun ológun tí ogun Ráfíà dúró fún nínú ẹ̀sẹ̀ kẹ̀wáálá. Ráfíà samisi agbègbè ààlà ijoba kẹ̀fà ti àṣotẹlẹ̀ Bíbẹ̀lì àti ìṣòkan mẹ̀ta ti ọ̀fin Ojọ̀-ìsinmi. Ó tún jẹ̀ ààlà ìyípadà láti ọ̀dọ̀ ijọ̀ oníjà sí ijọ̀ oníṣẹ̀gun.

Léyìn ọ̀dún 2014, ọba ọ̀lórò̀ jùlọ̀ kẹ̀de ète rẹ̀ láti díje fún ipò ààrẹ̀ ní ọ̀dún 2015. Ní ọ̀dún 2020, ọba ọ̀lórò̀ jùlọ̀, tí n sojú iwo Republikani, gba ọ̀gbẹ̀ ikú rẹ̀ tí yòò sí wá di mímú láradá nígbà tó yá. Ní ọ̀dún 2022, Ogun Ukraine gbòòrò̀ sí i. Nígbà nàà ni Trump padà wá ní imúṣẹ̀ ẹ̀sẹ̀ kẹ̀tálá, nínú idibò ọ̀dún 2024. Ní oṣù Keje ọ̀dún 2023, a mú ohùn kan jáde ní aginjù. Ní December 31, 2023, a jí iwo Protestant dide, gégé bí a ti tún jí iwo Republikani dide nínú idibò ọ̀dún 2024, nígbà tí Trump padà wá, léyìn nàà ní ọ̀dún 2025 idánwò ipilẹ̀ parí pẹ̀lú didé idánwò tẹ̀npìlì.

1989

Àwọn ọ̀títọ̀ tí a tú idimọ̀ wón sílẹ̀ ní ọ̀dún 1989 jẹ̀ onírúurú méjì. Àwọn àfowọ̀kọ̀ wòlì tí ó jọra ti àwọn ìṣisẹ̀ átúnṣe àti àwọn ẹ̀sẹ̀ mẹ́fà ikeyin ti Dániẹ̀lì mọ̀kànlá ni a tú idimọ̀ wón sílẹ̀ ní àkókò kan nàà. Àwọn ọ̀fin wòlì kan wà tí a lò láti fi múlẹ̀ ihìn ìṣẹ̀ àkókò ti ẹ̀sẹ̀ ogóji. Díẹ̀ nínú àwọn ọ̀títọ̀ wònyí gan-an ni wón ti di kọ̀kọ̀rọ̀ sí itàn-ìṣẹ̀lẹ̀ ipamọ̀ ti ẹ̀sẹ̀ kan nàà gan-an nínú èyí tí a ti ẹ̀sàwárí àwọn iyebíye wòlì wònyí. Èmi yòò fi àpẹ̀rẹ̀ kan hàn yín.

Ní ọ̀dún 1989, kò sí imòye kan ọ̀so tí a fi fohùn ẹ̀sòkan nínú Adventism nípa ohun tí àwọn ẹ̀sẹ̀ mẹ́fà ikeyin ti Daniẹ̀lì dúró fún. Àisí ìṣòkan yẹn jẹ̀ ní onà méjì. Kò sí ifòkànsin pátápátá nípa itumọ̀ àwọn ẹ̀sẹ̀ nàà. Àwọn tí wón jẹ́wọ̀ pé àwọn lóye àwọn ẹ̀sẹ̀ nàà gbé àwọn èrò èniyàn kalẹ̀, wón sì dà wón pọ̀ mọ̀ ẹ̀kọ̀-òrìṣà ti Pùròtẹ́sítàntì apẹ̀yìndá àti ti Kátólíkì, ogún àkọ̀bì tí wón gba lówọ̀ àwọn baba wón láti inú ìṣòtẹ̀ ti 1863, nígbà tí wón mú ipa wòlì aláìgbọ̀ràn ẹ̀se ní ìṣòtẹ̀ ipilẹ̀ Jeroboamu. Àwọn èrò kọ̀ọkan wònyí nípa ohun tí àwọn ẹ̀sẹ̀ nàà jẹ̀ jẹ̀ itumọ̀ ikòkò nìkan, ní didára jùlọ̀. Èrò wón nípa àwọn ẹ̀sẹ̀ nàà yálà tako ilò àṣotẹlẹ̀ ipilẹ̀, tí ó sì sáà maa n lodi sí ààyè gangan tí àwọn tikára wón fi dà àwọn ẹ̀sẹ̀ nàà lélé.

Ohun tí a rí nínú àwọn ẹ̀ṣẹ̀ náà ni ìmòye kan tí ó dúró ọ̀ṣin ńípa gbogbo ẹ̀ṣẹ̀ méfà náà. Ìbámu iránsẹ̀ náà tí a rí ni ó fún mi ní ìgboyà láti gbé ìmòye mi kalẹ̀, àní nígbà tí mo mò pé gbogbo Adventism kọ ohun tí mo lóye. Ohun tí a lóye nípa àwọn ẹ̀ṣẹ̀ wònyí ni a kọkọ̀ tẹ̀ jáde ní 1996, àti pé ìmòye tí a gbé kalẹ̀ níbẹ̀ ti túbọ̀ ń lágbara sí i nikan bí àkókò ti ń lọ síwájú lórí oḡbọn oḡdún!

Bí o bá wo itọ́kasí àkókọ̀ pátápátá nínú iwé iròyìn náà, The Time of the End, iwọ̀ yòò rí Testimonies, idìpò 9, ojú-iwé 11. Oḡdún márùn-ún kí 9/11 tó dé, iwé iròyìn náà bèrè pèlú 9/11. Oḡkan nínú àwọn ìmòye wònyen tí ó fún mi ní ìgboyà ni ìmò yí pé ní “àkókò iparí” nínú ẹ̀ṣẹ̀ oḡjì, àwọn oḡba àrìwá àti gúúsù jé agbára ẹ̀mí, kì í ẹ̀ agbára gidi. Ní àkókò yen, mo ti mò tẹ̀lẹ̀ pé Sister White sọ pé àwọn iwé Dániẹ̀lì àti Ìfihàn jé iwé kan náà, àti pé ọ̀nà kan náà ti àsoṣetẹ̀ tí ó wà nínú Dániẹ̀lì ni Johanu tún gbé sókè nínú Ìfihàn. Mo ti rí i nínú Ìfihàn orí kọ̀kànlá, èyí tí a mú ẹ̀ ní itàn tó yí àkókò iparí ní oḡdún 1798 ká; àsoyè Sister White lórí orí náà fí kedere kòni pé France jé Ejibiti ti ẹ̀mí, ó sì tún fí kedere gan-an hàn pé nínú Ìfihàn orí kẹ̀tadínlógún, àgbèrè tí ó jòkòó lórí ẹ̀ranko náà jé Bábílónì ti ẹ̀mí.

Ìdánimò Agbábinrin White nípa àwọn agbára méjèjèjì wònyí wà nínú The Great Controversy, àwọn àláyé wònyí sì so ẹ̀rì Johanu àti ti Daniẹ̀lì pọ̀. Itumọ̀ oḡba gúúsù nínú Daniẹ̀lì orí kọ̀kànlá ni agbára tí ń ọ̀kọ̀so Ejibiti, oḡba àrìwá sì ni agbára tí ń ọ̀kọ̀so Babiloni. Nígbà tí Bíbélì àti Ẹ̀mí Àsoṣetẹ̀ síṣẹ̀ pọ̀ ní iṣọ̀kan láti fí idí oṣitọ̀ múlẹ̀ nípa mí mú Daniẹ̀lì àti Ìfihàn papọ̀ láti fí ẹ̀rì náà hàn, èyí jé ohun tí ẹ̀mí kò lè fí sílẹ̀ lááláé fún onímò-ìsìn tí ó ti ọ̀nà ní ọ̀nà, tàbí aṣájú tí ó ti ọ̀nà ní ọ̀nà tí ó yan ara rẹ̀ sípò nínú iṣẹ̀-òjìṣẹ̀ alátìlẹ̀yìn-ara-ẹ̀ni.

Láti lóye Ptolemy àti Uzziah gégé bí àmì ogun Raphia àti idíyọ̀ tí ń ọ̀ṣẹ̀ lẹ̀yìn tí oḡkan wọn gbéga, ni kí a jé lábẹ̀ iṣàkọ̀so oṣitọ̀ pé Ptolemy dúró fún agbára díragónì tí ó ẹ̀gun agbára aṣojú ti Rome, kíkí kíkí ó sì tún pàdánú sí agbára aṣojú náà tí ó ti ẹ̀gun Ptolemy nínú ẹ̀ṣẹ̀ méwáà àti ní oḡdún 1989. Àwọn iyàtò itàn náà jé ète, wọn sì ẹ̀ pàtàkì.

Ussiah gba àmì ẹ̀ranko náà nígbà tí ó gbìyànjú láti mú kí iḡo àti iḡoba dara pọ̀, Ussiah ni ilẹ̀ oḡo náà, ilẹ̀ oḡo náà sì jé àrìyànjìyàn pàtàkì ní ibèrè iṣẹ̀ iránsẹ̀ náà ní oḡdún 1989. Sẹ̀ ilẹ̀ oḡo náà ni Orílẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà, tàbí Ọ̀ṣọ̀sì Adventist Ojọ̀ Keje ni? Àwọn tí wọn nígbà náà dì mò èrò àṣiṣe náà pé ilẹ̀ oḡo náà ni ọ̀ṣọ̀sì Adventist, pèlú gbogbo àwọn tí ó sì ń dì í mú títí di báyii—yòò jìyàn pé oḡkè mí mú oḡo ti ẹ̀ṣẹ̀ kẹ̀rínlélógòjì náà jé ọ̀ṣọ̀sì Olorun ní kedere, nítorí náà iyen tùmọ̀ sí fún wọn pé oḡkè kan àti ilẹ̀ kan jé ààmì kan náà. Iròrùn irònú èniyàn tí ó wọ̀pọ̀, mo rò bẹ̀.

Ussiah ni ilẹ̀ oḡo, Ptolemy sì ni Ejibiti. Ussiah, gégé bí ilẹ̀ oḡo, ní iwo méjì ti Pùròtẹ̀sítántì àti ti Ìḡoḡa Olóminira. Ìfarahàn oṣelú Ptolemy ni kómúnísímù àti oríṣíríṣi àwòṣe rẹ̀, ifarahàn ẹ̀sìn Ptolemy sì ni ẹ̀mí-ìbánisọ̀rò àti oríṣíríṣi àwòṣe rẹ̀. Àmì àfihàn kan ti agbára dragoni ni pé ó jé àjọṣepọ̀, sùgbón wòlìlì èké, ẹ̀ni tí í ẹ̀ ilẹ̀ oḡo, jé orílẹ̀-èdè kan ọ̀ṣo tí ó ní iwo méjì.

Dániẹ̀lì orí kọ̀kànlá ẹ̀ṣẹ̀ oḡjì fí idí múlẹ̀ pé Orílẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà ni agbára aṣojú ti pòòpù nígbà tí a gbá Soviet Union kúrò ní 1989. Oṣitọ̀ yí bá ipa ẹ̀ranko ilẹ̀ oníwo méjì ti Ìṣípáyá mètálá mu, nítorí àwọn iwé méjèjèjì jé ohun kan náà.

Mo sì rí ẹ̀ranko miiran tí ń gòkè wá láti inú ilẹ̀ ayé; ó sì ní iwo méjì bí ti oḡdọ̀-àguntàn, ó sì ń sọ̀rò bí dragoni. Ó sì ń lo gbogbo agbára ẹ̀ranko àkókọ̀ náà níwájú rẹ̀, ó sì mú kí ayé àti àwọn tí

ń gbé inú rẹ̀ jòsìn ẹ̀ranko àkòkò náà, ẹ̀ni tí ogbé ikú rẹ̀ ti wò sà̀n. Ìfihàn 13:11, 12.

Ìfihàn orí ketàlá ń dá Orílẹ̀-èdè Amẹ̀ríkà mò gégé bí agbára aṣojú ti Ìjọ Páápà, nítorí ẹ̀ranko ilẹ̀ náà “ń lò gbogbo agbára” ẹ̀ranko tí ó jáde láti inú òkun, tí ó wà “níwájú rẹ̀.” Nínú ẹ̀sẹ̀ kejì, dragoni ti Róòmù keferi ti fi agbára rẹ̀, itẹ̀ rẹ̀, àti àṣẹ̀ ńlá rẹ̀ fún Ìjọ Páápà. Ọ̀rò tí a túmò sí “agbára” túmò sí agbára; sùgbón nínú ẹ̀sẹ̀ kejilá, ọ̀rò miíràn ni a túmò sí “agbára,” tí itumò rẹ̀ jẹ̀ “àṣẹ̀ tí a fi lé ẹ̀ni lẹ̀wọ̀.”

Orílẹ̀-èdè Amẹ̀ríkà ni agbára aṣojú ti iṣẹ̀ papacy, ẹ̀ni tí Róòmù aláìsìn ti jẹ̀ àpẹ̀rẹ̀ rẹ̀, ẹ̀ni tí ó fi itilẹ̀yìn ologun àti ètò-ọ̀rọ̀ rẹ̀ fún iṣẹ̀ papacy gégé bí a ti sàlàyé nínú ẹ̀sẹ̀ kejì. Nípa bẹ́ẹ̀, Róòmù aláìsìn jẹ̀ àpẹ̀rẹ̀ Orílẹ̀-èdè Amẹ̀ríkà, ẹ̀ni tí yòò sì fi “kẹ̀kẹ̀-ogun, ọ̀kọ̀ ojú omi àti àwọn ẹ̀lẹ̀sìn” rẹ̀ fún síṣe iṣẹ̀ ẹ̀lẹ̀gbìn agbára papacy.

Nígbà tí àwọn ogun m̀eta inú ẹ̀sẹ̀ kewáá, kọ̀kànlá àti kẹ̀dógún sẹ̀ ní itàn, Ántíókùsì Mágúnùsì wà ní ogun kọ̀ọ̀kan. Ọ̀tọ̀tọ̀ yìí fi hàn pé agbára tí a ṣojú fún nínú àwọn ogun m̀etẹ̀tẹ̀ta náà jẹ̀ agbára aṣojú ti ẹ̀ranko náà, nítorí pé Ántíókùsì ni i máa ń jẹ̀ nígbà gbogbo, àti pé Ántíókùsì ní ọ̀dún 1989 jẹ̀ agbára aṣojú ti Orílẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà.

Àwọn ogun m̀eta tí wọn sí ọ̀nà sí ọ̀fin Ojọ̀ Àìkú ti ẹ̀sẹ̀ kẹ̀rindínlógún rú ifowósi Alpha àti Omega, wọn sì tún ní ètò ọ̀títọ̀. Orílẹ̀-èdè Amẹ̀ríkà ni ó wà nínú ogun àkòkò àti ogun kẹ̀ta, èyí sì ń fi Alpha àti Omega hàn nínú ogun àkòkò àti ti ikeyin. Àwọn ogun m̀eta tí wọn sí ọ̀nà sí ọ̀fin Ojọ̀ Àìkú ti ẹ̀sẹ̀ kẹ̀rindínlógún tún rú ifowósi ọ̀títọ̀. Agbára aṣojú ti Nazi Ukraine ni ogun tó wà ní àárín, tí ó dúró fún iṣòtẹ̀ ti àmì ọ̀nà àárín nínú ilàna ọ̀rọ̀ Héberù náà, ọ̀títọ̀. Àwọn ogun m̀eta náà dúró fún 1989 tí tí ẹ̀ ọ̀fin Ojọ̀ Àìkú, èyí sì túmò sí pé wọn dúró fún “itàn tí a fi pamó” ti ẹ̀sẹ̀ ogójì.

Ẹ̀sẹ̀ kọ̀kànlá nínú Ìfihàn kọ̀kànlá tọ̀ka sí ọ̀dún 2023 gégé bí àkòkò tí a jí ìwo méjèjì dide. Dániẹ̀lì kọ̀kànlá, ẹ̀sẹ̀ kọ̀kànlá, tọ̀ka sí iṣẹ̀ kan náà gan-an nínú itàn. Ilà inú ti àṣòtẹ̀lẹ̀ àti ilà ọ̀de ti àṣòtẹ̀lẹ̀ bá ara wọn mu ní 2023. Ilà inú ni “ohun náà” tí Dániẹ̀lì lóye, ilà ọ̀de sì ni “ìran náà” tí ó lóye.

Idánwò tẹ̀npili tí Dániẹ̀lì sàfihàn bèrè ní ojọ̀ kejilélógún, àti ọ̀dún méjilélógún lẹ̀yìn 9/11, èyí tí ó jẹ̀ ipilẹ̀ àkòkò tí Aísáyà wọ tẹ̀npili, mú ọ̀ dé 2023. Aísáyà tọ̀ka sí ikú Úsáyà lẹ̀yìn tí ó ti gbé pẹ̀lú ẹ̀tẹ̀ fún ọ̀dún mọ̀kànlá ní 9/11. Iṣẹ̀ kíkọ̀ tẹ̀npili dúró lórí fifi ipilẹ̀ rẹ̀ lélẹ̀ ní ibèrè, lẹ̀yìn náà kíkọ̀ tẹ̀npili náà sókè àti fifi òkúta iparí sí i, èyí tí ó sì yorí sí idánwò litmus kẹ̀ta, tí a ṣojú fún nípasẹ̀ àjòdún ipè ní ilà Léfitíkù ogún-dín-lógbòn. Iṣẹ̀ inú ti ihinrere àinípèkun ni a parí ní àkòkò itàn ilà ọ̀de. Nínú ẹ̀sẹ̀ kọ̀kànlá, a ti fi Pútín sẹ̀ àfihàn nípasẹ̀ Ptolemy, àti Oba Úsáyà pèsè ẹ̀lẹ̀rìi kejì sí àpẹ̀júwe oba gúúsù tí a gbé sókè nípasẹ̀ àṣeyorí ológún, ẹ̀ni tí lẹ̀yìn náà gbiyànjú láti fi ara wọn wọ̀ inú àgbègbè ẹ̀sìn.

Oba gúúsù yòò bínú gidigidi, yòò sì jáde lẹ̀ bá a jagun, àní bá oba àríwá; yòò sì kó ogun ńlá jáde; sùgbón a ó fi ogun náà lé e lẹ̀wọ̀. Nígbà tí ó bá ti mú ogun náà kúrò, ọ̀kàn rẹ̀ yòò gbéraga; yòò sì sùbú ẹ̀gbẹ̀gberún m̀ewáá púpọ̀: sùgbón a kì yòò fi èyí fún un ní agbára. Dániẹ̀lì 11:11, 12.

Uriah Smith sòrò nípa itàn Ptolemy Philopator àti igbiyànjú rẹ̀ láti rú ẹ̀bọ̀ ní tẹ̀npili Jerúsálẹ̀mù.

“Ptolemy kò ní oḡbón ìmòye láti lo ìṣẹgun rẹ dáadáa. Bí ó bá ti lépa àṣeyọ́rì rẹ lọ, ó ṣeé ṣe kí ó ti di olúwa gbogbo ijọba Antiochus; sùḡbón ní ìtẹlọrun pẹlú kíkọ àwọn ihalẹ diẹ péré àti àwọn iderù diẹ péré, ó ṣe àlàáfíà kí ó lè fi ara rẹ jù sí ìtẹlọrun aláìdádúró àti aláìlálà ti àwọn ifẹkúfẹẹ ẹranko rẹ. Báyii, lẹyin tí ó ti ṣẹgun àwọn ọ́tá rẹ, àwọn iwà búburú rẹ ṣẹgun rẹ, àti ní fifi orúkọ nílá tí ó lè ti fi idí múlẹ̀ sílẹ̀ lẹyin, ó lo àkókò rẹ nínú àsẹ̀ àti iwà àgbèrẹ̀.”

“Ọkàn rẹ gbéga nítorí àṣeyọ́rì rẹ, sùḡbón ó jìnnà sí jíjẹ̀ fifi agbára mú un láti inú rẹ; nítorí lílo aláìlágó tí ó fi í ṣe ló mú kí àwọn ọmọ-abẹ̀ rẹ tikára wọn dide sí i. Sùḡbón gbígbéga ọkàn rẹ ni a fihàn ní pàtáki jùlọ̀ nínú ìbálò rẹ̀ pẹ̀lú àwọn Júù. Nígbà tí ó dé Jerusalem, ó rú àwọn ẹbọ̀ níbẹ̀, ó sì ní ifẹkúfẹẹ̀ púpọ̀ láti wọ̀ ibi mímọ̀ jùlọ̀ nínú tẹ̀npìlì, ní ìtakò sí ọ̀fin àti ẹ̀sin ibẹ̀; sùḡbón nígbà tí a dá a dúró, bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé pẹ̀lú ìṣòro púpọ̀, ó fi ibẹ̀ sílẹ̀ ní ibínú tí n jọ̀ sí gbogbo orílẹ̀-èdè àwọn Júù, ó sì bèrẹ̀ lẹ̀ṣẹ̀kẹ̀ṣẹ̀ sí í ṣe inúnibíni burúkú tí kò sì ní àánú sí wọn. Ní Alẹkísándíríà, níbi tí àwọn Júù ti tí n gbé látigbà Alẹkísándà, tí wọn sì tí n gbádùn àwọn ẹ̀tọ̀ àwọn ọmọ̀ ilú tí a ṣe ojú rere sí jùlọ̀, ẹgbẹ̀rún mẹ̀rinlélógójì gẹgẹ̀ bí Eusebius, ẹgbẹ̀rún ọgọ̀ta gẹgẹ̀ bí Jerome, ni a pa nínú inúnibíni yí. Ìṣọ̀tẹ̀ àwọn ará Ejibiti, àti ipakúpa àwọn Júù, dájúdájú kì í ṣe ohun tí a lè retí pé yòò fi agbára mú un nínú ijọba rẹ̀, bí kò ṣe pé wọn tó láti fẹ̀rẹ̀ ba a jẹ̀ pátápátá.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 254.

Ìṣẹgun ológun Ptolemy Philopator ní Raphia ní ọ̀dún 217 ọ́ájú̀ ibí Kristi kò fún Ptolemy ní agbára sí i, sùḡbón ó mú kí “ọkàn rẹ̀ gbéraga.” Ìṣẹgun nínú Ogun Yukiréní kò ní fún Putin ní agbára sí i, sùḡbón yòò “gbé ọkàn rẹ̀ ga,” gẹgẹ̀ bí àṣeyọ́rì ológun ṣe mú kí ọba Ussiah gbé ọkàn rẹ̀ ga.

Ussiah sì pèsè fún wọn ní gbogbo ogun ní asà, àti ọ̀kọ̀, àti àṣíborí, àti aṣọ-ogun irin, àti ọrun, àti ìgòkè láti fi ju ọ̀kúta. Ó sì ṣe ní Jerusalem àwọn ẹ̀rọ ogun, iṣẹ̀ àwọn ológbón oníṣìrò, kí wọn lè wà lóri àwọn ilẹ̀-ìṣọ̀ àti lóri àwọn odi ààbò, láti máa ta ọ̀fà̀ àti ọ̀kúta nílá pẹ̀lú wọn. Orúkọ̀ rẹ̀ sì tàn kálẹ̀ jìnnà réré; nítorí a ràn án lówọ̀ lónà àgbàyanu, tí tí ó fi di alágbára. Sùḡbón nígbà tí ó di alágbára, ọkàn rẹ̀ gbéraga sí iparun rẹ̀: nítorí ó ṣe sí Olúwa Olórun rẹ̀, ó sì wọ̀ inú tẹ̀npìlì Olúwa láti sun tùràrí lóri pepe tùràrí. 2 Kronika 26:14–16.

Àwọn ọba méjì tí gúúsù, tí ọkàn wọn gbéraga nítorí àwọn ìṣẹgun ogun, gbiyànjú láti wọ̀ tẹ̀npìlì kan náà kí wọn sì rú ẹbọ̀ kan, ohun tí àlùfáà nikan ni a yòndá fún láti ṣe. Nínú ọ̀ràn méjèjì, àwọn àlùfáà kọ̀ ojú̀ ìgbiyànjú àwọn ọba agbéraga náà láti ṣe bẹ̀. Lẹyin náà, ọba kan bèrẹ̀ ìgbésẹ̀ ifásẹ̀yìn sí àwọn Júù, ẹ̀ni kejì sì ni àrùn ẹ̀tẹ̀ lù ní iwájú orí rẹ̀.

Àti pé Azariah àlùfáà sì wólé tọ̀ ọ̀ lẹyin, àti pẹ̀lú rẹ̀ ni àádọ̀rin àlùfáà Olúwa, àwọn tí í ṣe akọ̀ni ọ̀kùnrin. Wọn sì dojúkọ̀ Ussiah ọba, wọn sì wí fún un pé, Kì í ṣe ipa rẹ̀, iwọ̀ Ussiah, láti sun tùràrí fún Olúwa, bí kò ṣe ti àwọn àlùfáà, àwọn ọmọ̀ Aaroni, tí a ti yà sọ̀tọ̀ láti sun tùràrí: jáde kúrò ní ibi mímọ̀; nítorí iwọ̀ ti ṣe; bẹ̀ ni kò ní jẹ̀ fún ọ̀ láti jẹ̀ olá láti ọ̀dọ̀ Olúwa Olórun. Nígbà náà ni Ussiah bínú, ó sì ní àwo tùràrí lówọ̀ rẹ̀ láti sun tùràrí: nígbà tí ó sì n bínú sí àwọn àlùfáà, ẹ̀tẹ̀ sì ti hàn ní iwájú orí rẹ̀ níwájú àwọn àlùfáà nínú ilẹ̀ Olúwa, lẹgbẹ̀ pepe tùràrí. Azariah olórí àlùfáà, àti gbogbo àwọn àlùfáà sì wo ó, sì kíyèsì i pé, wò ó, ẹ̀lẹ̀tẹ̀ ni ní iwájú orí rẹ̀, wọn sì lé e jáde kúrò níbẹ̀; àní, ọ̀n tikára rẹ̀ náà yára láti jáde, nítorí pé Olúwa ti lù ú. Ussiah ọba sì jẹ̀ ẹ̀lẹ̀tẹ̀ tí tí di ojọ̀ ikú rẹ̀, ó sì n gbé nínú ilẹ̀ àdádó, nítorí pé ẹ̀lẹ̀tẹ̀ ni; nítorí a ti yà á kúrò nínú ilẹ̀ Olúwa: Jotamu ọmọ̀ rẹ̀ sì n bójú tó ilẹ̀ ọba, ó sì n ṣe idájọ̀ fún àwọn ẹ̀niyàn ilẹ̀ náà. Ní ti iyókú iṣẹ̀ Ussiah, àkọ̀kọ̀ àti ikẹyin, Isaiah wólíi, ọmọ̀ Amoz, ni ó kọ̀ ọ̀ sílẹ̀. 2 Kronika 26:17–22.

Ní ọdún 2014, àwọn alágbájọba-ayé ti Yúróòpù àti ijọba Obama bèrè iyípadà àwọ kan sí orílẹ̀-èdè Ukraine. Ní ọdún 2022, Rọ́síà bèrè ikolù kan tí yóò parí níkeyìn sí iṣégun fún Putin àti Rọ́síà; èyí tí a ṣàpèrè rẹ̀ nípasẹ̀ Ptolemy àti Uzziah, àwọn ọba gúúsù. Èsè kejilá sọ pé lẹyìn iṣégun Putin, “òkàn rẹ̀ yóò gbéraga; yóò sì sọ egbèrún mēwáá púpò lulẹ̀: sùgbón a kì yóò fún un ní agbára nípasẹ̀ rẹ̀.” Nígbà nàà ni itàn sì ṣe àkòsilẹ̀ iparun ijọba rẹ̀ tí n bá a lọ diédíè.

Ìparun tó n lọ ní itèsiwájú yẹn yorí sí ikú rẹ̀, àti nígbà tí Antiochus the Great gbèsan fún ipádánù rẹ̀ ní Raphia, Antiochus kò tún bá Ptolemy Philopator ṣiṣe mọ; nígbà nàà Antiochus n bá ọmọ kékeré kan lò, èni tí ó jẹ̀ alákóso Ejibiti nígbà nàà. Ọmọ kékeré jẹ̀ ààmì iran ikeyìn, nítorí nàà ní ipele kan, ọba-ọmọ nàà tí Antiochus ṣégun ní Panium ni iran ikeyìn ijọba gúúsù. Ní ipele iṣe gangan, ọba-ọmọ nàà dúró fún àìlera ní ibáṣepọ̀ pẹ̀lú agbára Antiochus.

“Àlàáfia tí a dá sílẹ̀ láàárín Ptolemy Philopater àti Antiochus dúró fún ọdún mērinlá. Ní àkókò yíi ná, Ptolemy kú nítorí àìní iwọn àti iwà ibàjẹ̀, ọmọ rẹ̀ sì ni ó rọ̀pò rẹ̀, Ptolemy Epiphanes, ọmọ kékeré kan tí ó jẹ̀ ọmọ ọdún mērin tàbí mārùn-ún nígbà nàà. Antiochus, ní àkókò kan nàà, lẹyìn tí ó ti pa iṣòtẹ̀ mólẹ̀ nínú ijọba rẹ̀, tí ó sì ti ṣégun, tí ó sì ti mú àwọn apá ilà-oòrùn wá sí abẹ̀ igbòràn, tí ó sì ti fi wọn dúró ṣinṣin nínú igbòràn nàà, wà ní ààyè láti gbé igbésè kankan kalẹ̀ nígbà tí Epiphanes ọdọ̀ dé orí itẹ̀ Ejibiti; ó sì rọ̀ pé èyí jẹ̀ ànfààní tí ó dára jù lọ fún fifẹ̀ ijọba rẹ̀ sí i, tí kò yẹ̀ kí a jẹ̀ kó yò lára ọwọ̀ rẹ̀, ó sì kó ọmọ-ogun púpò gan-an jọ, “tí ó tóbi ju ti iṣáájú lọ” (nítorí ó ti kó ọ̀pọ̀ agbára jọ, ó sì ti ní ọ̀rọ̀ púpò nínú irinàjò rẹ̀ sí ilà-oòrùn), ó sì gòkè lọ sí Ejibiti, ní irètí pé yóò ṣégun ọba ọmọ ọwọ̀ nàà ní iròrùn. Bí ó ṣe ṣàṣeyọ̀rì ni a oò rí láipé yíi; nítorí níbi ni àwọn idiwọn tuntun ti wọ inú ọ̀ràn àwọn ijọba wònyí, a sì tún mú àwọn osere tuntun wá sí ojú pẹ̀pẹ̀ itàn.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 255.

Ọba Gúúsù

Láti ṣàlàyé àwọn igbésè ikeyìn ti Rọ́síà, ni láti ṣàlàyé àwọn igbésè ikeyìn ti ọba wòlìi ti gúúsù. Àmì àfihàn wòlìi kan ti ọba ti gúúsù nípa ti èmí, èni tí ó dé sínú itàn wòlìi ní àsikò ọ̀pin ní ọdún 1798—ní bí ó ṣe dé ọ̀pin rẹ̀. Èyí nàà pẹ̀lú jẹ̀ àmì àfihàn wòlìi ti ọba ti àrìwá, àti ti wòlìi èké. Ọkòọkan nínú àwọn agbára mètẹ̀tẹ̀ta tí n darí ayé lọ sí Árímagédónì ní àwọn ọ̀pin tí a ti fi pátó dá wọn mọ̀ nínú Ọ̀rọ̀ Ọ̀lórùn. Ohunkóhun tí ó bá ṣelẹ̀ sí Putin àti Rọ́síà yóò ti jẹ̀ èyí tí a ti ṣe àpèrè rẹ̀ tẹ̀lẹ̀ nínú àwọn ilà iṣáájú ọba ti gúúsù.

Àwọn àpèrè iparun ọba èmí ti gúúsù ni a ṣe àfihàn rẹ̀ nípasẹ̀ iparun ọba èmí àkókò ti gúúsù, èni tí ó jẹ̀ Faranse aláìgbàgbó-Ọ̀lórùn ní àkókò Ìyípadà-ọba. Ìparun ijọba gúúsù ní nínú iparun ọba gúúsù pẹ̀lú. Ìparun Napoleon bá iparun Faranse mu, ó sì fara mọ̀ iparun ijọba tí ó tẹ̀lẹ̀ e ti gúúsù, èni tí ó jẹ̀ Rọ́síà. Rọ́síà gégé bí ọba ọ̀de oní ti gúúsù bèrè pẹ̀lú iyípadà-ọba, gégé bí Faranse pẹ̀lú, gégé bí ọba ti gúúsù, ti bèrè pẹ̀lú iyípadà-ọba.

Ìyípadà pátápátá jẹ̀ àbùdá ejò nílá nàà, èni tí ó jẹ̀ àmì àwọn ọba gúúsù. Ejò nílá nàà, àmì àkókò ti ọba gúúsù, ni Sátáni; bí ó sì ti n gbìyànjú iyípadà pátápátá kan ní ọ̀pin egbèrún ọdún nàà, iná sòkalẹ̀ láti ọ̀run wá, ó sì run ún. Ìṣòtẹ̀ rẹ̀ ní ọ̀run ní ibèrè ni alífá iṣòtẹ̀ rẹ̀ ní iparí egbèrún ọdún nàà.

Ní ọdún 1798, ní itumọ̀ àṣòtẹ̀lẹ̀, Faranse gba itẹ̀ gégé bí ọba èmí ti gúúsù ní àkókò Ìyíkà Faranse. Ìyíkà nàà gba inú àwọn orílẹ̀-èdè Yúróòpù kojá, ó sì parí ní Ìyíkà Rọ́síà, tí Ìyíkà Bolshevik sì tò ọ̀

lèsèkèsè ní ọdún kan náà.

Ìyípadà orílẹ̀-èdè Rọ́síà ti ọdún 1917 ní igbésè pàtàkì méjì: Ìyípadà Oṣù Kéta (èyí tí ó bì ijọba ọba Tsar lulẹ̀, tí ó parí iṣàkóso aláàárín, tí ó sì dá ijọba àkókò sílẹ̀ láàárín àkókò agbára méjì pèlú àwọn Soviet) àti Ìyípadà Oṣù Kẹwàá (tí a tún n pè ní Ìyípadà Bolshevik, níbi tí àwọn Bolshevik lábé Lenin ti gba agbára nípasè igbèlù kan, èyí tí ó yorí sí idásílẹ̀ iṣàkóso Soviet àti ọ̀nà sí sosialisimu/komunisimu).

Nínú àwọn àyèwò itàn àti èkó iyípadà-gbòngbò (ní pàtàkì láti ojú iwòye Marxist bíi ti Trotsky, Luxemburg, àti àwọn miiran tí wón n fa àfowókànsi íbamu), Ìyíká Faranse (1789–1799) ni a sáà maa n wo gégé bí ohun tí ó ẹ̀ ẹ̀ àfihàn tàbí tí ó pèsè àtẹ̀wógbà ilàna fún ipa-ọ̀nà àwọn iṣẹ̀lẹ̀ Rọ́síà. Àwọn igbésè méjì ti Ìyíká Faranse tí ó ẹ̀ ẹ̀ àfihàn àwọn ipele Rọ́síà wònyí ni:

- Ìpele àkókó oníwòntúnwònsi/ti Òfin Ìpilẹ̀sẹ̀ (ní iṣírí láàárín 1789–1792), èyí tí ó bá Ìyíká Oṣù Kéta mu. Ìpele Faranse yíi bèrè pèlú ikolù sí Bastille, ipèjopò Estates-General/Àpéjò Orílẹ̀-Èdè, iparun àwọn ànfàní ijọba amúnisin, Ìkédé Àwọn Ètọ̀ Omọ èniyàn, àti idásílẹ̀ ọba aláṣe ti Òfin Ìpilẹ̀sẹ̀ ní abẹ̀ àwọn Girondins àti àwọn alátúnṣe oníwòntúnwònsi. Ó bì ijọba ọba aláṣe pátápátá ṣubú, ṣùgbón ó pa àwọn èròjà iṣàkóso bourgeois/liberal mọ̀ àti àwọn ilàna agbára méjì/agbara tí a n jiyàn lóri wón mọ̀ (fún àpẹ̀rẹ̀, láàárín Àpéjò náà àti ijọba ọba tí ó ẹ̀ kù). Bákan náà, Oṣù Kéta 1917 parí ijọba Tsarism, ṣùgbón ó yorí sí ijọba àkókò bourgeois àti agbára méjì pèlú àwọn Sovieti.
- Ìpele onígboná/Jacobin (ní afojúsùn àkókò láàárín 1792–1794, pèlú idásílẹ̀ Orílẹ̀-èdè Àkókó, pípa Louis XVI, àti Àkókò Ìbèrù lábé Robespierre àti àwọn Jacobins/Ìgbimọ̀ Ìgbàlà Gbogbogbò) bá Ìyípadà Oṣù Kẹwàá (Bolshevik) mu. Àwọn Jacobins gba agbára lówó àwọn Girondins tí wón túbò jẹ̀ aláròjinlẹ̀ àárín gbùngbùn nípasè iṣe onígboná, wón kéde orílẹ̀-èdè olóminira, wón tẹ̀ iṣotẹ̀ ipadàsẹ̀yìn mólẹ̀, wón sì ti iyípadà náà síwájú sí iyípadà àwùjọ̀ tí ó jinlẹ̀ sí i láàrín àkókò idààmú. Àwọn Bolshevik fúnra wón mọ̀mọ̀ fa láti inú àpẹ̀rẹ̀ ilẹ̀ Faransé, níwòntúnwònsi wón ti wo idide wón ní October gégé bí ohun tí ó jọ̀ iṣípaya Jacobin—gégé bí ohun tí ó ẹ̀ pàtàkì láti dèna iyípadà-ipadàsẹ̀yìn kí ó sì mú agbára tí ó wà nínú iyípadà náà ẹ̀.

Àwọn ifarajọ̀ wònyí fi hàn bí àwọn iyípadà olóṣèlú nílá ẹ̀ maa n tẹ̀lẹ̀ àpẹ̀rẹ̀ kan ní ọ̀pọ̀ igbà: ikolù gbòòrò àkókó sí ijọba àtijó (tí àwọn agbára aláàárín/àwọn omọ̀ egbé oníṣòwò darí), léyìn èyí sì ni igbàgbé agbára púpọ̀ sí i láti ọ̀wọ̀ àwọn aláfẹ̀fẹ̀ iyípadà jù ló láti “gbà” kí wón sì mú iyípadà náà jinlẹ̀ sí i láàrín àkókò idààmú. Àwọn Bolshevik fúnra wón mọ̀mọ̀ fa láti inú àpẹ̀rẹ̀ ilẹ̀ Faransé, níwòntúnwònsi wón ti wo idide wón ní October gégé bí ohun tí ó jọ̀ iṣípaya Jacobin—gégé bí ohun tí ó ẹ̀ pàtàkì láti dèna iyípadà-ipadàsẹ̀yìn kí ó sì mú agbára tí ó wà nínú iyípadà náà ẹ̀.

Àpẹ̀rẹ̀ àfihàn àpẹ̀rẹ̀-ítumọ̀ yíi farahàn nínú àwọn iṣe bíi History of the Russian Revolution ti Trotsky (èyí tí ó fi gbangba ẹ̀ àfíwéra ipele agbára-méjì ní Rọ́síà pèlú irú iṣàkóso-iṣẹ̀lẹ̀ bèè ní Faranse) àti nínú àwọn ikowé Rosa Luxemburg lóri àwọn iṣẹ̀lẹ̀ Rọ́síà, níbi tí ó ti ẹ̀ àkíyèsì pé àkókò àkókó ti Ìyíká Rọ́síà (March–October) tẹ̀lẹ̀ àkànṣe àwọn iyíká Faranse (àti Gẹ̀ẹ̀sì), pèlú bí igbàba agbára àwọn Bolshevik ẹ̀ bá igòkè Jacobin mu.

Nígbà gbogbo ni Jésù maa n fi ibèrè ṣàpẹ̀jùwe ọ̀pin, iparun Napoleon gégé bí ọba àkókó ti gúúsù ní ti emí si tẹ̀lẹ̀ àwọn àmì ọ̀nà tí ó wà ní ibèrè iyípadà-ijọba náà, àti ní síṣe bèè, ó sojú fún iparun

Soviet Union.

Ìparun Napoléon tí n tẹ síwájú diédíè (ní ìgbésè-nípasè-ìgbésè) bá irèwèsì diédíè ti Soviet Union àti ìṣubú rẹ ní oḍún 1991 mu pèkípèkí, nínú àtẹjádè àpẹẹre-iran kan náà níbi tí ipele méjì ti Ìyíká Faranse ti ṣàfihàn ṣáájú ipele February àti October 1917 ti Ìyíká Rọ́ṣià. Àfíwéra náà tún gùn dé ipele ifidí múlè léyìn ipele onígbèmi-radical (Bonapartism) àti tútúú itúkà rẹ tí a kò lè yè sílè. Èyí fà yọ láti inú àpẹẹre itàn gbogbogbò àti láti inú àwọn itúpalè Marxist pèlú (ní pàtàkì ti Trotsky nínú The Revolution Betrayed àti àwọn isẹ́ tó jomó rẹ), tí wọn ka Napoleon sí àwòrán àkókó Bonapartism: ìjọba alágbára ọkùnrin-kan tí ó dide léyìn gíga onígbèmi-radical ti iyíkà kan, tí ó n dógbadógba láàárín àwọn kilààsi, tí ó n pa àwọn èrè amúgbékalè pàtàkì ti iyíkà náà mó (nígbà tí ó n tẹ itèsiwájú tiwántiwá rẹ mólè), tí ó kọ ìjọba-oba ti ara ẹni/tí ológun àti isàkóso ọfìisi-ìjọba n gbé kalè, tí ó gbooro ju ààlà lọ, léyìn náà sì ní ìṣubú onípele-onípele tí ó yorí sí imúpadàbò apá kan ti àtòlèṣeṣe àtijó.

Ìgbéga Bonapartisti ti Napoleon Ṣe Àfíwéra pèlú Ìmúlè Agbára Stalinisti

Léyìn ipele alágbára Jacobin àti ifàsáyìn Thermidorian (1794), Ìjọba Directory aláidúròṣinṣin (1795–1799), iditè iyípadà 18 Brumaire ti Napoleon (1799) dá Ìjọba Consulate sílè, léyìn náà Ìjọba Empire (1804). Ó ṣe àkójopò ofin, ó sì tan àwọn èrè iyípadà bourgeois ká (Ofin Napoleonic, ọpin àwọn ànfààní isẹjọba feudal, ipínlẹ alágbára tí a ṣàkóso láti àárín gbùngbùn), sùgbón ó fí wọn sábe isàkóso aláṣegàgà, ọgo ológun, àti ẹgbé tuntun àwọn olókikí.

Léyìn àkókó ìgbésè onígbàgbò Bolshevik/Oṣù Kẹwáá àti àwọn àdánwò Soviet ibèrè, ibàjé ọfìisi-àṣe bèrè sí í gbilè (ní pàtàkì láti àárín oḍún 1920s). Ìmújọba Stalin ṣégún Àtakò Òsì, ó fí “ìjọba-àwùjọ nínú orílẹ̀-èdè kan” múlè, ó sì dá isàkóso apàṣe ọlópàá/ológun/ọfìisi-àṣe kalè. Ètò-ọrọ́ tí a gbero àti ohun-iní tí a fí sí abẹ́ iní orílẹ̀-èdè (àwọn ànfààní pàtàkì ti Oṣù Kẹwáá) ni a pa mó, sùgbón a yí wọn padà sí irinṣe ẹgbé aláṣe olówó-ànfààní kan, pèlú fifi imólára àgbáyé-sòkan sílè.

Nínú ọ̀ràn méjèjì, agbára iyípadà-ìṣelè náà ni a “dì” tí a sì tún darí rẹ́ sínú agbára ìjọba àti ifèsiwájú itànkálè rẹ́ lábẹ́ ẹni kan ṣoṣo tàbí ẹ̀rọ-ètò kan ṣoṣo (Trotsky sọ ní kedere pé ìjọba Stalin jẹ́ irú “Bonapartism Soviet” kan, tí ó sùn mó Ilẹ̀-oba Napoleon ju Ìgbìmò Aṣojú-Ìjọba lọ).

Ìparun Tí N Wáyé Nípasè Ìgbésè Ní Ìgbésè

Èyí ni ibámu pàtàkì náà—ìdàkùlè náà kì í ṣe iselè kan ṣoṣo lójiji, bí kò ṣe àtélé àwọn irèwèsì tí n tẹ́ lé ara wọn, tí ifàgbòòrò ju ààlà lọ, àwọn àtakò inú, àwọn idèkùn ogun, pípadànù isàkóso lórí àwọn agbègbè ààlà, àwọn àtúnṣe tí ó kùnà, àti itúkà/imúpadàbòsípò ikeyìn n fa.

Ẹgbé Napoléoni (1812 sí 1815)

- 1812: Ìkòlù apanirun sí Rọ́ṣià—Grande Armée (ọkùnrin 600,000) ni ipèsè, òtútù igbà òtútù, àti ifaradàpamó ṣubú lulè. Ònṣe iyípadà apanirun; àdánù nílá ní olá àti agbára èniyàn.
- 1813: Ìṣòkan àwọn orílẹ̀-èdè dá sí i; iségún lórí rẹ́ ní Leipzig (“Ogun àwọn Orílẹ̀-èdè”)—ipàdànù àwọn alábaákégbé ara Jámàni rẹ́ àti àwọn ilẹ̀ rẹ́; ìjọba-oba náà bèrè sí í kéré kù.

- 1814: Àwọn alájoṣepò gbogun ti ilẹ̀ Faranse gan-an; París ṣubú; Napoleon fi ipò ọba sílẹ̀, wọn sì kó lọ sí Elba ní igbèkùn.
- 1815: Ìpadàbò kékeré (Ọgórùn-ún Ojò), iparun ikeyin ní Waterloo; ikó lọ sí igbèkùn títi láé ní St. Helena; a tún fi ijọba ọba Bourbon kalẹ̀ (ifagilẹpadà alátakò ti àwọn èrè iyíkà, bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé kí í ṣe pátápátá—diẹ ninu àwọn àtúnṣe òfin/iṣàkóso ṣì wà láàyè).

Ègbé Sovieti (láti ọdún 1970 sí 1991)

- Àwọn ọdún ikeyin ọdún 1970 sí ọdún 1980: idádúró ọrọ̀-ajé (“zastoi” lábẹ̀ Brezhnev), àìní ohun èlò tí ó ti di oníbàjẹ̀, iṣubú sẹ̀yìn nínú ìmò ẹ̀rọ, àti idíje ohun ijà tí ń bani ní jẹ̀ pẹ̀lú Orílẹ̀-Èdè Amẹ́ríkà/NATO—itèsíwájú ifẹ̀ sí ifàgbárí agbára gbogbo ètò bèrè sí í sọ ọrọ̀-ajé di òfo ní inú.
- 1979–1989: Ogun Afghanistan—“Vietnam” ti Soviet; ẹ̀kùn ijà tí kò rọ̀rùn láti yọ kúrò nínú rẹ̀ ń fa àwọn ohun èlò, igboya ọkàn, àti ipò rẹ̀ lórílẹ̀-èdè àgbáyé rẹ̀ kúrò lówó rẹ̀ diẹ̀diẹ̀ (ṣe àkíyèsí àfiwé aláwòrán náà: a pa Napoleon run ní Roṣíá; USSR sì ṣàṅ ẹ̀jẹ̀ ní pápá ogun gíga tí ó le, tí ó sì kún fún ifaradà sí i).
- 1985–1989: Àwọn àtúnṣe perestroika/glasnost ti Gorbachev (ìgbìyànjú láti “gba” ètò náà là, bíi àwọn àtúnṣe Napoleonic kan ní iparí) dípò bẹ̀ẹ̀ sí àwọn àtakò inú rẹ̀ payá, wọn sì mú wọn yára pọ̀ sí i; àwọn orílẹ̀-èdè satelaiti ti Eastern Bloc ṣòtẹ̀, wọn sì bọ̀ sí òmìnira (Odi Berlin wó lulẹ̀ ní November 9, 1989, àwọn ijọba sì wó lulẹ̀ káàkiri 1989–1990)—isonù “ijọba ọ̀de,” gan-an gégé bí isonù àwọn orílẹ̀-èdè alájoṣepò Napoleon.
- 1990–1991: Àwọn iṣòro orílẹ̀-èdè abẹ̀nú gbòde kan, àwọn orílẹ̀-èdè olómìnira kéde àṣe-aláṣe ara wọn; ipẹ̀yà iṣẹ̀lú àwọn alágbẹ̀mìnì ní August 1991 kùna lápàndẹ̀; Gorbachev fi ipò rẹ̀ sílẹ̀ ní December 25, 1991; USSR túká sí àwọn ipínlẹ̀ méeṣódógún. Ìmúpadàbòsípò ètò olú-ìní tẹ̀lẹ̀ e (itòjú monamona àkókò Yeltsin, àwọn olígákì, imú ohun-ìní sí ọwọ̀ aládáni)—ní ibámu pẹ̀lú imúpadàbòsípò Bourbon: àwọn èròjà egbé-òun-ìní sáájú iyípadà-ọba (tàbí àwọn àfowódogba wọn) padà wá, wọn sì ń yí padà sẹ̀yìn kúrò nínú àjọṣe ohun-ìní iyípadà-ọba pípẹ̀ nígbà tí wọn sì pa diẹ̀ nínú àwọn àkóso iṣàkóso mó.

Nínú àwọn méjèjì, “ijọba-ọba” náà (Ètò Ilẹ̀-nlá Faranse sí Ilàna Ìdèna Ìṣòwò Yúróòpù rẹ̀ lòdi sí agbára Soviet Eastern Bloc/àkóso COMECON) fọ̀ káàkiri láti inú síta, ibàjẹ̀ inú sì ń yára pọ̀ sí i, iṣòro ikeyin kan sì ṣí òfo inú rẹ̀ hàn gbangba, àwọn agbára àwùjọ̀ àtijọ̀ sì tún fi ara wọn hàn (ọba-ọba/kapitalisimu). Bonapartism fi hàn pé kò lè dúró pé—“pírámítì kan tí a fi orí rẹ̀ didẹ̀ ṣe iwòntúnwònsi,” gégé bí Trotsky ti sọ̀—nítòrí pé ó dá lórí pípà ipilẹ̀ àkóso tiwántiwá ti iyíkà mólẹ̀, nígbà tí ó sì ń dáàbò bo (sùgbón tí ó ń yi padà) ipilẹ̀ ètò-ọrọ̀ rẹ̀ láàrín àwọn ikimò ọ̀de tí ń bínú sí i. Ìṣubú Soviet kí í ṣe ohun “àiròtẹ̀lẹ̀” ní iwo jìna itàn, bí kò ṣe ipẹ̀yà ikeyin ibàjẹ̀ inú tí ń gòkè lo nípasẹ̀ ilòsíwájú rẹ̀, gégé bí ijọba-ọba Napoleon náà kò ṣe parẹ̀ lójìjì, bí kò ṣe pé ó rẹ̀ dànù nípasẹ̀ àwọn iṣẹgun-ìparun tó tẹ̀ lé ara wọn títi di imúpadàbòsípò.

Ìbèrè àti òpin Faranse àti Soviet Union bá ẹ̀rí ọba Ussiah àti Ptolemy mu. Ptolemy IV Philopator gba iṣẹgun pàtàkì ní Ogun Raphia (217 BC) lórí ọba àríwá (Antiochus III), sùgbón “a kí yòò fi í mú un lágbára”—ó dá àlàáfíà sílẹ̀ dípò kí ó tèsíwájú lórí ànfààní náà, ó padà sínú adùn ayé àti gbígbé ara rẹ̀ ga, lẹ̀yìn náà (gégé bí àkòsílẹ̀ tí a pa mó sínú 3 Maccabees 1–2) Ptolemy bẹ̀ Jerúsálemù wò lẹ̀yìn iṣẹgun rẹ̀. Níwọn bí ọkàn rẹ̀ ti gbéraga, ó gbìyànjú láti wọ̀ Ibi Mímó Jùlọ̀ kí ó sì fi ẹ̀bọ̀ rúbọ̀

fúnra rẹ—ìṣe ijegàba àti ìṣòtẹ̀ sí Ọlórún tòótó. A fi ijìyà ọ̀run lu ú (àrùn àrìn), a sì tẹ̀ ẹ̀ ní itijú, ó sì yí padà sí inúnibini sí àwọn èniyàn Ọlórún. Ijọba rẹ̀ lẹ̀yìn nàà di ijọba irẹ̀wẹ̀si tí ń pọ̀ sí i ní kẹ̀kẹ̀: ibàjẹ̀ iwà, àwọn ìṣòtẹ̀ inú ilú, àti pípàdánù agbára títí di ikú rẹ̀. Èyí ni àwòrán díjí pípe tí Ọba Ussiah (2 Chronicles 26:16–21) ẹ̀ni tí ọ̀kàn rẹ̀ gbéraga lẹ̀yìn àṣeyọ́rí ogun, tí ó sì wọ̀ inú tẹ̀npìlì láti sun tùràrí (nípa jíjẹ̀ àṣe àwọn àlùfáà gbà), a sì fi ẹ̀tẹ̀ lu ú ní iwájú orí, èyí tí ó jẹ̀ idájọ̀ gbangba tí a lè fi ojú rí. Láti igbà nàà lọ Ussiah gbé nínú iyasótò, a gé e kúrò ní ilé Oluwa, títí di ikú—ìparun tí ó lọ lóra, tí ó sì pé, dípò ìparun ojúkan.

Àwọn méjèjèjí jẹ̀ àwọn ọ̀ba gúúsù, tí igbéraga wọn fi ara hàn nínú iwólé àitọ̀ sínú tẹ̀npìlì ní Jérúsálẹ̀mù, tí ìparí rẹ̀ sì tẹ̀lẹ̀ e ní ilosíwájú ibàjẹ̀ diédìẹ̀ dípò ìṣubú lójijì. Èyí ni àpẹ̀rẹ̀ aṣoju itàn-iran fún gbogbo “ọ̀ba gúúsù” tí ó wá lẹ̀yìn nàà.

1798: Faranse Di Ọba Gúúsù Nípa Ẹ̀mí

Ní “àkókò òpin” (1798), Faransé aláìgbàgbọ̀ nínú Ọlórún (agbára tí ó ṣẹ̀ṣẹ̀ fi àwọn àbùdá ẹ̀mí ti Ejibiti hàn gbangba—ìṣipayá Ọlórún ní gbangba, gégé bí Ifihàn 11:8) ta ọ̀ba àrìwá (Ìjọ Pápá) lójú nípa gbígbé Póòpù ní igbèkùn. Napoleon ni àwòrán ìmúṣe agbára ológun ita yẹn. Faransé wọ̀ adé gúúsù ní 1798, nítorí pé ó gbé ẹ̀mí àìgbàgbọ̀ kan nàà ga tí Ejibiti igbàani ṣojú fún.

Ṣùgbọ̀n gégé bí Ptolemy kò ti lè “lo ànfààni ìṣẹ̀gun rẹ̀ dé òpin,” bèè nàà ni ìpele onígbóná janjan tí Ìyíká Faranse kò lè mú àwọn èrè rẹ̀ dúró tàbí kó wọn jáde ní kíkún. Adé gúúsù nàà ń lọ síwájú bí ìmò-ọ̀rò àìgbàgbọ̀-Ọlórún ṣe ń dàgbà dé ipèyà, tí ó sì rí ohùn ijọba tuntun kan.

Àwọn Àmì Ìṣàkóso Onítèsíwájú: Napoleon dé Lenin dé Stalin

Àwọn méteṣẹ̀ta wònyí kì í ṣe àilètò; wọn jẹ̀ àwọn ìparí onítèsíwájú—olúkúlùkù wọn ń ṣojú ìpele míràn sí i nínú ìrìnàjò ọ̀ba gúúsù sí itúká diédìẹ̀ tirẹ̀ fúnra rẹ̀. Napoleon—àmì ńlá àkókò lẹ̀yìn ọ̀dún 1798. Lẹ̀yìn tí ó ṣẹ̀gun ní Ejibiti (gúúsù gidi), ó tàn ju ààlà lọ (ìpolongo Rọ̀ṣiá ti 1812 jẹ̀ àjàlù tí ó bèrè ọ̀wọ̀n ipàdánù kan sí ijọba rẹ̀ tí ó wá ní agbègbè ọ̀de rẹ̀ ní igbésẹ̀ lẹ̀yìn igbésẹ̀ [1813–1814]), ó jíyà ìṣẹ̀gun-ìkẹ̀yìn pátápátá (Waterloo 1815), a sì lé e lọ sí igbèkùn lẹ̀mẹ̀jì. Napoleon ṣojú ìparun onítèsíwájú, nípasẹ̀ àwọn ìpele—gégé bí Ptolemy àti Uzziah gan-an.

Lenin gba adé ní Ìyíká Oṣù Kẹ̀wáà ọ̀dún 1917. “Ìtì” àwọn Bolshevik ń bá ogun sí ilàna àtíjọ̀ lọ (pẹ̀lú agbára ẹ̀sin). Ṣùgbọ̀n ìpele igbèmiíró nàà kò lè dúró ṣinṣin; àìlera ara Lenin fúnra rẹ̀ bèrè ní kùtùkùtù, ètò nàà sì bèrè sí i di ti ìṣàkóso ọ̀fìisì.

Stalin, olùdásilẹ̀ idúróṣinṣin (Bonapartismu Sovieti) “di” iyíkà padà sínú ilẹ̀-ọ̀ba ológun àti ti àlámòfin-ìṣàkóso, ó pa èrè àtáki rẹ̀ mó (ètò-ọ̀rò ajẹ́pínlẹ̀ gégé bí àfowọ̀kọ̀ agbára ijákadi sí ètò amúnisin ilẹ̀, ní ibámu pẹ̀lú Ọ̀fin Napoleon), ṣùgbọ̀n ó yí agbára nàà sí inú ilẹ̀ (iwẹ̀nùmọ̀) àti sí ọ̀de (ifàgbòdòrò). Síbẹ̀, ọ̀kàn gbé ara rẹ̀ ga nínú àìgbàgbọ̀ nínú Ọlórún; ètò nàà kò lè dájú pé yóò “lo ìṣẹ̀gun rẹ̀ dáadàa” nítòótó. Ifàgbòdòrò ju ààlà lọ (Afganistani gégé bí àfowọ̀kọ̀ tó bá ìrìnàjò Napoleon sí Russia mu), idákéjẹ̀dákéjẹ̀, àwọn àtúnṣe tí ó kùnà (perestroika ni isapá ikẹ̀yìn tí irètí rẹ̀ ti fẹ̀rẹ̀ tán), pípàdánù àwọn orilẹ̀-èdè abẹ̀ ìṣàkóso rẹ̀ (1989–90 = pípàdánù “àwọn aláabàákégbẹ̀”), àti itúká ikẹ̀yìn (1991).

Ìṣubú Àjò Ìṣòkan Soviet kì í ṣe ìṣelẹ̀ ojiji—ó jẹ̀ èyí tí ń lọ síwájú ní ìpele déédéé, gan-an gégé bí ijọba Napoleon ṣe yò kúrò ní agbára ní ìgbésẹ̀ lẹ́yìn ìgbésẹ̀, àti gégé bí ijọba Ptolemy àti Ussiah ṣe rẹ̀yìn lẹ́yìn àkókò ìgbéraga wọn nípa tẹ̀npìlì. “Ọba” gúúsù ní ìtumò èmí (àìgbàgbọ̀ nínú Ọlórùn ní irísí ìṣàkóso ijọba) gba idájọ̀ pẹ̀ pẹ̀lú tirẹ̀: a fà á sófo láti inú wá, kò sì lè tẹ̀síwájú láti gbé irò náà ró, a sì gbà a kúrò lówọ̀ nínú ìṣìṣẹ̀padà-ònà ti ọba àríwá (ìjìde padà Ipò Pápá nínú ààyè òfo náà).

Ìyíká Faranse (ìgbésẹ̀ méjì) jẹ̀ àwòrán àsoṭelẹ̀ ti Ìyíká Rọ́ṣià (Fébúàrì àti Ọ̀kítóbà/Bólíṣẹ̀fùkì). Bónápátisimù ti Nàpóléonì àti iparun rẹ̀ diédìẹ̀ jẹ̀ àwòrán ifidí múlẹ̀ Sítálinìstì àti iparun diédìẹ̀ ti Şófiéṣ̀tì. Gbogbo èyí ni ìṣìṣẹ̀de òde-òní ti ilà ọba gúúsù nínú Dániẹ̀lì 11, láti inú àìṣeyọ̀rì Tólémì ní Ráfíà àti ìgbéraga rẹ̀ sí tẹ̀npìlì, kojá nípasẹ̀ èṣẹ̀ kan náà gégé bí ti Úsáyà àti òpin rẹ̀ tí ó lọ diédìẹ̀, tí tí dé Faranse ní 1798 àti arole alàìgbàgbọ̀ nínú Ọlórùn rẹ̀ (àkókò Lénìnì-Sítálinì) tí kò lè fi àwọn ìṣẹ̀gun rẹ̀ fúnra rẹ̀ gbé ara rẹ̀ ga.

Lenin, olùdásílẹ̀ tàbí olùgbà agbára ìṣàkóso alágbára jùlọ̀ ní ọ̀nà iyípadà gbígbóná (ní ibámu pẹ̀lú ìgòkè Jacobin/Bolshevik; iyẹn ìpele “tite síwájú” lẹ́yìn 1917, ó sì jọ̀ Ìjọba Ìgbimò Àkókò Napoleon ní ibèrẹ̀ lẹ́yìn Brumaire). Stalin ni olùmúlẹ̀ ìṣàkóso Bonapartist (akólẹ̀ ikólẹ̀ ilẹ̀-ọba Soviet, iwènumò nípa iparun, ìṣẹ̀gun Ogun Àgbáyé Kejì, gíga jùlọ̀ nínú Ogun Tútù; ọ̀kàn rẹ̀ gbé ara rẹ̀ sókè nínú àìgbàgbọ̀ nínú Ọlórùn, ṣùgbọ̀n kò lè “fi agbára mú” ìṣẹ̀gun náà dúró pátápátá ní ìgbà pípẹ̀—ìfarapa nítorí itànkálẹ̀ ju ààlà lọ bèrẹ̀).

Khrushchev ni olórí “itúútù dínkù” lẹ́yìn ìgbà àkókò gíga jùlọ̀ (1953–1964): ó bu Stalin (Ọ̀rọ̀ Àṣírí, 1956), ó sí diẹ̀ nínú ibájẹ̀ payá, ó gbiyànjú àwọn àtúnṣe diẹ̀ tí ó ní ààlà, ṣùgbọ̀n ó kùnà láti yanjú àwọn iforígbárí ètò tí ó jìn ní gbòhgbò. Èyí jọ̀ ìpele “Thermidorian” tàbí ìpele ibèrẹ̀ irẹ̀wèsì—idínkù ijọba èrù nígbà tí ilàna àìgbàgbọ̀ nínú Ọlórùn tó jẹ̀ ọ̀kàn pàtàkì sì wà ní ipò rẹ̀, ṣùgbọ̀n ọ̀lá àti iyì rẹ̀ ń ṣubú (fún àpẹ̀rẹ̀, itijú Ìpẹ̀yà Àfọ̀nfò Ojúrere Cuba ní 1962 jọ̀ àwọn idènà kékeré ti Napoleon ní ṣáájú àwọn títobi náà).

Gorbachev ni olùtúnṣe aláinírètì (1985–1991) pẹ̀lú perestroika (àtúnṣe ìṣètò) àti glasnost (ṣìṣí síta) gégé bí ìsápá ikeyìn láti “gba” ètò náà là, ṣùgbọ̀n wọn mú ìṣubú náà yára sí i—isonù Ìṣòkan Ilà Oòrùn (Odi Berlin 1989), àwọn ìṣòṭẹ̀ inú ilẹ̀. Èyí ni àmì “ìparí ilòsíwájú” tí ó hàn gbangba jù lọ: bí ti Napoleon nínú àwọn ìsápá àtúnṣe rẹ̀ ní ikeyìn kí ikòlù ọ̀dún 1814 tó dé, tàbí ti Ptolemy/Uzziah nínú irẹ̀wèsì itẹ̀síwájú wọn lẹ́yìn ìgbéraga tẹ̀npìlì. Àdéhùn/ìpadé Gorbachev ti ọ̀dún 1989 pẹ̀lú Pope John Paul II (ọba àríwá) ṣàpẹ̀rẹ̀ ìṣẹ̀gun èmí yẹn—the ateism ti ọba gúúsù fi ara rẹ̀ jòwọ̀ fún ijípadà agbára papal.

Yeltsin ni àwòrán itúkákéyìn (láti 1991 lọ) tí ó ṣamòná sí ifaradà sí iditẹ̀ Oṣù Kejọ̀ 1991, ó di ààrẹ̀ Rọ́ṣià, ó sì ń bójútó iparun USSR (Oṣù Kejilá 1991), imúlò itójú ijìyà nípa ìṣòwò aládaáni, àti imúpadàbò ilàna olówó-ajé. Ó jẹ̀ aṣojú òpin irudurudu náà àti “imúpadàbò” apá kan ti àwọn èyà ìṣáájú iyíká-ọba (olówó-ajé oligarchy, bí ipadàbò Bourbon lẹ́yìn Napoleon). A gbá ààfín ọba gúúsù lọ, ní imúṣẹ̀ Danieli 11:40 nípa ìṣẹ̀gun bí èfùfùfù àjàkálẹ̀ láti àríwá (Ìjọ̀ Pápá nípasẹ̀ àdéhùn pẹ̀lú US).

Àpẹ̀júwe aṣojú-ìran náà fi idájọ̀ tí ń pẹ̀, ní ìgbésẹ̀-nípasẹ̀-ìgbésẹ̀, hàn dípò ìṣubú lójijì, gégé bí ìṣẹ̀gun Ptolemy IV ní Raphia ṣe yorí sí ìgbéraga, iwólé sínú tẹ̀npìlì, lílù láti ọ̀dọ̀ Ọlórùn, àti iràpadàkù tí ó lọ diédìẹ̀; bí iyàtò Ussiah nínú ẹ̀tẹ̀ tí tí di ikú; àti bí àwọn ipadánù Napoleon ní

ipele-ipele ɛ ɛ rí (Russia, Leipzig, Paris, Elba, Waterloo). Ìlàn Soviet náà tǒka sí agbára gíga jùlò lábé Stalin, sí ifòròwòkùrò inú tí n ló síwájú ní àkókò itútù Khrushchev tí ó fi àwọn àláfò inú ètò náà hàn gbangba. Lẹyìn náà, idákẹ́jẹ́-idúró àkókò Brezhnev, àti lẹyìn náà, àwọn àtúnṣe Gorbachev di ohun tí n mú iyára kún un; àkókò Yeltsin sì parí igbá-kùrò náà (USSR tú ká, irísí ijòba ti àìgbàgbò nínú Ọlórún sì dópín). “Ọkàn tí a gbé sókè” hàn jákẹ́jádò ilà náà (iṣòtẹ̀ aláìgbàgbò nínú Ọlórún), ṣùgbòṅ kò sí ẹnì kankan tí ó “lo iṣẹgun náà sí ànfààní rẹ̀ jùlò.”

Òpín àwọn ọba guúsù jẹ́ ilòsíwájú; iparun Sátàni bèrẹ̀ ní orí àgbélébùú, a sì máa lé e ló sí igbèkùn fún egbèrún ọdún 1,000, lẹyìn náà ó sì kú.

Mo sì rí àngẹ̀lì kan sòkalẹ̀ láti ọrun wá, ó ní kọkórọ̀ kòtò àìnísalẹ̀ náà àti èwọn òlórún kan ní ọwọ̀ rẹ̀. Ó sì di ejò òlórún náà mú, ejò àtijọ̀ yẹn, eni tí a n pè ní Èṣù, àti Sátàni, ó sì dè é fún egbèrún ọdún, ó sì ju ú sínú kòtò àìnísalẹ̀ náà, ó sì tí í mólẹ̀, ó sì fi èdidi lé e lóri, kí ó má baà tan àwọn orílẹ̀-èdè jẹ mọ̀ títi egbèrún ọdún náà yòò fi pé: lẹyìn èyí náà, a gbodò tú ú sílẹ̀ fún àkókò diẹ̀.

Mo sì rí àwọn itẹ̀, wọn sì jókòó sórí wọn, a sì fi idájọ̀ lé wọn lówó: mo sì rí ọkàn àwọn tí a gé orí wọn nítorí ẹ̀rì Jesu, àti nítorí ọ̀rọ̀ Ọlórún, àti àwọn tí kò foríbalẹ̀ fún ẹranko náà, bèẹ̀ ni kò sì foríbalẹ̀ fún àwòrán rẹ̀, tí wọn kò sì gba àmì rẹ̀ sí iwájú orí wọn, tàbí sí ọwọ̀ wọn; wọn sì yè, wọn sì jòba pọ̀ pẹ̀lú Kristi fún egbèrún ọdún. Ṣùgbòṅ àwọn òkú yòókù kò tún yè títi di igbà tí egbèrún ọdún náà fi pé.

Èyí ni àjínde àkókó. Alábùkún-fún àti mímọ̀ ni ẹnì tí ó ní ipín nínú àjínde àkókó: ikú kejì kò ní agbára lóri irú àwọn bèẹ̀, ṣùgbòṅ wọn yòò jẹ́ àlùfàà Ọlórún àti ti Kristi, wọn yòò sì jòba pẹ̀lú rẹ̀ fún egbèrún ọdún.

Nígbà tí egbèrún ọdún náà bá sì parí, a ó tú Sátàni sílẹ̀ kùrò nínú túbú rẹ̀, yòò sì jáde ló láti tàn àwọn orílẹ̀-èdè tí n bẹ̀ ní igun mērin ayé jẹ, Gogu àti Mágogu, láti kó wọn jọ sí ogun; iye wọn sì dàbí iyanrìn etí òkun. Wọn sì gòkè ló káàkiri ilẹ̀ ayé, wọn sì yí àgọ̀ àwọn ẹnì mímọ̀ àti ilú olùfẹ̀ náà ká; iná sì sòkalẹ̀ láti ọ̀dọ̀ Ọlórún láti ọrun wá, ó sì run wọn. A sì ju Èṣù tí ó tàn wọn jẹ́ sínú adágún iná àti imí-ọjọ̀, níbi tí ẹranko náà àti wòlù èké náà wà; a ó sì máa jẹ́ wọn níyà lósàn-án àti lóru títi láé àti láéláé. Ìṣípáyá 20:1–10.

A ó tẹ̀síwájú pẹ̀lú iṣàkíyèsì wa nípa ọba guúsù nínú Dániẹ̀lì orí kọkànlá, ẹ̀ṣẹ̀ kọkànlá sí mēẹ̀dógún, nínú àpilẹ̀kọ̀ tí ó kàn.

Ìwé iròyìn Àkókò Ìkẹyìn ni a tẹ̀ jáde ní ọdún 1996, ó sì dúró fún àṣòtẹ̀lẹ̀ láti inú iwé Dániẹ̀lì tí a tú sílẹ̀ ní ọdún 1989. Láìpẹ̀ yìí, ChatGPT ka iwé iròyìn náà, a sì bèèrè lówó rẹ̀ láti ɛ̀ àyewò ipa Ukraine nínú itàn ẹ̀ṣẹ̀ ogójì tí a ṣojú rẹ̀ nínú iwé iròyìn náà. Èyí tí ó tẹ̀lé e ni itupalẹ̀ iwé iròyìn náà, èyí tí ó ti wà nínú àkòsílẹ̀ gbangba fún ọgbòṅ ọdún. Ìpínrò àkókó láti inú àwọn ikòwé Ellen White nínú iwé iròyìn náà ni Testimonies, volume 9, 11.

Àkótán: Ukraine nínú Ètò Àṣòtẹ̀lẹ̀ náà

Nínú àkójọ̀ àṣòtẹ̀lẹ̀ iwé iròyìn náà lóri Dániẹ̀lì 11:40–45, a sọ̀rò nípa Ukraine ní ibáṣepọ̀ pẹ̀lú iwópalẹ̀ Soviet Union àti ijàkadì láàárín Pápàsì (ọba àrìwá) àti komunísímù aláìgbàgbò nínú Ọlórún (ọba guúsù). A fi Ukraine hàn gẹ́gẹ́ bí pápá ogun pàtàkì kan nípa ẹ̀sin àti iṣẹ̀lú ayé ní àkókò iparí àwọn ijà aṣojú náà, ní pàtàkì ní ibáṣepọ̀ pẹ̀lú Ṣòṣì Kátólíkì ti Ukraine àti ifòwòsowọ̀pọ̀ òfin

fún un léyìn ọ̀pọ̀ ọ̀dún ikópa rẹ̀ mọ̀lẹ̀ lábẹ̀ ị̀sàkóso Soviet.

Ìwé iròyìn nàà fi Ukraine hàn gégé bí apá kan nínú imúṣe àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ tó gbòòrò síi ti Danieli 11:40, nípa síṣe àpẹ̀júwe fifà lọ ọ̀ba gúúsù nàà nítorí àjọ̀ṣepọ̀ Vatican–Orílẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà. A fi Ukraine hàn gégé bí ẹ̀rì irẹ̀wèsì àìgbàgbọ̀ Soviet àti ìjìpadà agbára ipa Kátólìkì ní Ìlà Oòrùn Yúróòpù.

Ukéréni nínú Ogun Láàárín Ọ̀ba Àríwá àti Gúúsù

Ìwé iròyìn nàà n kóni pé ọ̀ba gúúsù jẹ̀ àìgbàgbọ̀ nínú Ọ̀lórùn, èyí tí a kòkó fi hàn nínú France (1798) àti léyìn nàà nínú Soviet Russia. Ọ̀ba àríwá sì ni ìjọ̀ pàápàá, Daniel 11:40 sì ṣàpẹ̀júwe ogun ti ẹ̀mí kan tí ó bẹ̀rẹ̀ ní ọ̀dún 1798 tí ó sì parí ní ìṣubú Soviet Union ní ọ̀dún 1989. Ukraine farahàn nínú àyíká yìi gégé bí ara ị̀ṣòkan Soviet tí a gbá lọ nínú imúṣe Daniel 11:40. Ìtẹ̀jádẹ̀ nàà fi ìṣubú Soviet Union hàn gégé bí ìgbésẹ̀ àkòkó nínú imúláradá ọ̀gbẹ̀ ikú ti Ìjọ̀ Pàápàá (Ìfihàn 13).

Ìfipá Mímọ̀ Kátólìkì ti Ukraine (Àwọn Orisun Tí A Sọ̀ Ní Títẹ̀síwájú)

Ìwé iròyìn nàà ní iwé-ẹ̀rì ayé nípa inúnibíni Kátólìkì lábẹ̀ ị̀sàkóso Soviet.

Látínú iwé iròyìn Time Magazine, December 4, 1989:

“Léyìn Ogun Àgbáyé Kejì, inúnibíni líle ṣùgbón tí kì í sáàbà jẹ̀ èjẹ̀ púpọ̀ tòn dé ilẹ̀ Ukraine àti àwùjọ̀ Soviet tuntun, ó sì kan àràádọ̀ta ọ̀kẹ̀ àwọn Roman Catholics àti Protestants pẹ̀lú Orthodox.”

A mọ̀ Ukrainè sí agbègbè pàtàkì kan níbi tí a ti tẹ̀ Kátólìkì mọ̀lẹ̀ lábẹ̀ ị̀sàkóso kómúnísímù.

Ìfowósi Ọ̀fin ti Ọ̀ṣọ̀ṣi Kátólìkì ti Ukraine

Ọ̀kan pàtàkì nínú ìjìròrò lóri Ukraine ni ifowósi ní ọ̀fin ti Ìjọ̀ Kátólìkì ti Ukraine, tí a ti fi ọ̀fin fòfin dè fún àkòkò pípé.

Látí inú iwé iròyìn Life, Oṣù Kejilá 1989:

“A ti yan àwọn bíṣọ̀ṣọ̀bù Kátólìkì tuntun mọ̀ta ní Czechoslovakia láipẹ̀ yìi. Ní oṣù yìi pẹ̀lú, Gorbachev yóò bá Pópù John Paul II padẹ̀ nígbà ìbẹ̀wò kan sí Italy—ìpadẹ̀ ojúkojú àkòkó láàárín àwọn aṣáájú Kremlin àti Vatican. Àwọn ìpadẹ̀ nàà lè yorí sí fifi ọ̀fin fowó sí Ìjọ̀ Kátólìkì ti Ukraine tí a ti fòfin dè fún ìgbà pípé ní U.S.S.R.”

Látí inú U.S. News & World Report, December 11, 1989:

“A retí imúpadàbòsípò òmìnira èsìn yóò kún fún iyokúrò idènà àṣe ìjọ̀ba kan lóri Ìjọ̀ Kátólìkì Ukraine tí ó ní ọ̀mọ̀ ẹ̀gbẹ̀ mílìyọ̀nù mārùn-ún, èyí tí ó ti yege ní ìpamọ̀ lábẹ̀ ilẹ̀ látí ọ̀dún 1946, nígbà tí Stalin pàṣe pé kí a fi í sínú Ìjọ̀ Ọ̀tódọ̀sì ti Rọ̀ṣià. Gbigba ifowósi lábẹ̀ ọ̀fin fún Ìjọ̀ Ukraine ti jẹ̀ ọ̀kan pàtàkì nínú àwọn ète pópù nàà.”

Ìwé iròyìn nàà fi èyí hàn gégé bí ẹ̀rì irẹ̀wèsì ị̀sàkóso aláìgbàgbọ̀ nínú Ọ̀lórùn àti imúpadàbòsípò agbára Kátólìkì. A dá a mọ̀ gégé bí àbájádẹ̀ tààràtá ti itẹ̀síwájú ifipá aṣojú Vatican, a sì gbé e kalẹ̀ gégé bí àmì pàtàkì kan nínú imúṣe Danieli 11:40, ní fifi Ukraine hàn gégé bí àpẹ̀rẹ̀ tí a lè rí ní kedere pé ìjọ̀ Papacy n tún ní agbára padà ní ilẹ̀ tí ó ti jẹ̀ ti Kómúnìsì tẹ̀lẹ̀.

Ukraine gégé bí Èrì Ilòsìwájú Ìjọ Pápá

Ìparun èkó Komunisiti kì í ẹ gégé bí iyípadà oṣèlú nìkan, bí kò ẹ gégé bí iṣégun èmí lórí àìgbàgbò-Ọlórun, ilòsìwájú àgbègbè-ayé fún Ipápà, àti ibèrè ipadàbò Ipápà sí àkóso ayé. Ukraine di àpẹẹrẹ iwádíí nipa bí a ẹ tú ifipá-múni pa ẹsin mólẹ ti Soviet ká, àti gégé bí iṣégun ogbón-òná ti Rome ní Ìlà Oòrùn Yúróòpù. Ó ọjù iyípadà tí a lè fi ojù rí láti inú àìgbàgbò-Ọlórun tí a fi agbára múlẹ sí àṣẹ Kátólíkì tí a tún gbé kalẹ, àti fifi Ìjọ Kátólíkì ti Ukraine l'ètòó jẹ imúṣẹ àṣotélẹ pé ọba àríwá n gbá ọba gúúsù kúrò “bí iji líle.”

Yúkrèèni àti Itèsí Àṣotélẹ Tí Ó Fẹ̀ Sì I

1. 1798 – Ìjọba Pápá gba oṣbẹ ikú.
2. 1917 – Ìkòsílẹ̀ Ọlórun kúrò níbi rẹ̀, ó sì ẹ́lọ sí Ròṣiá (Ìyíkà Bolshevik).
3. 1989 – Soviet Union túká.
4. Yukirèni – A ti fowó sí Ìjọ Kátólíkì ní òfin.
5. Ìjọ Pápá tún gba àṣẹ imúnisin-òṣèlú padà.
6. Orílẹ̀-èdè Amérikà nígbèyìn-gbéyà wá lábẹ̀ àkóso ipa Pápá (Dáníèlì 11:41).
7. Gbogbo ayé n tẹ̀lé e (Dáníèlì 11:42–43).

Ukraine bá àwọn ipẹle 3–4 mu gégé bí apá kan nínú iyípadà láàárín àìgbàgbò Soviet àti imúpadàbò ifàṣeyọrí ti Pópù.

Àwọn Orísun Tí A Tọ́ka Sí Nínú Ìjíròrò Lórí Ukraine

- Jeff Pippenger (àkópò imò-ìjìnlẹ̀ ẹsin àkókó)

Èmí Àṣotélẹ̀

- Ìjà Nlá náà
- Àwọn Ifiransẹ̀ Tí A Yàn
- Àwọn Èrì fún Ìjọ

Àwọn Ìròyìn Ailèsìn

- Ìwé Ìròyìn Time
- Ìwé Ìgbésí Ayé
- Ìròyìn U.S. & Àròyé Àgbáyé

A mẹnuba Ukraine ní ibáṣepò pẹ̀lú:

- Inúnibíni Kátólíkì léyìn Ogun Àgbáyé Keji
- Ìwalaàyé ikòkò ti Ẹ̀ṣọ̀ṣi Kátólíkì ti Yukirènià ní abẹ̀ ilẹ̀
- Ìbáńsọ̀rò Gorbachev–Vatican
- Ìtún múpadàbò ètò ti iṣètò olórí Ìjọ Kátólíkì

Àkótán Ìpín Ukraine nínú Ìwé Ìròyìn náà

Orílẹ̀-èdè Ukraine jẹ́ ibi-odi tí a ti pa Èsìn Kátólíìkì mólẹ̀ lábẹ̀ àìgbàgbọ̀-Ọlórùn ti Soviet. Ìfòfin sílẹ̀ ti Ìjọ Kátólíìkì ti Ukraine jẹ́ àmì pé agbára ọba gúúsù ti ń rẹ̀wẹ̀sì. Ìfowókàn Vatican ní Ukraine fi ijíde ipò Papacy hàn, àti pé iyípadà èsìn ti Ukraine ńsìsẹ̀ gégẹ̀ bí ẹ̀rí gidi pé Danieli 11:40 ń sẹ. Àwọn ìṣẹ̀lẹ̀ tó yí Ukraine ká jẹ́ apá kan nínú ìgbésẹ̀ àkókó nínú imúlaradá ogbẹ̀ ikú Papacy. Nítorí náà, a kò gbé Ukraine kalẹ̀ gégẹ̀ bí ìṣẹ̀lẹ̀ ọ̀ṣẹ̀lú alákoókòkan, bí kò ẹ̀ gégẹ̀ bí àmì wòlìi nínú àwọn ìṣípò ikẹyìn ti Danieli 11.